

**Всеукраїнський конкурс
«Шкільна бібліотека – 2020»**

Номінація

3. «Бібліотека – територія читання»

Тема досвіду

«Форми прилучення учнів до книги»

ЗЕЛЕНЬКО

ОЛЬГА МИХАЙЛІВНА

Бібліотекар

Степанківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів

Степанківської сільської ради Черкаської області

с. Степанки

Черкаського району

Черкаської області

Зеленько Ольга Михайлівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

I. Загальні відомості про учасника:

1.1. Посада

бібліотекар

1.2. Місце роботи (повне найменування навчального закладу/установи)

Степанківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Степанківської
сільської ради Черкаської області

1.3. Освіта

середня спеціальна

1.4. Спеціальність за освітою

бібліотечна справа

1.5. Контактний телефон

30-65-40

1.6. Електронна пошта

stepankick@ukr.net

1.7. Web –сторінка школи/бібліотеки:

stepanki.ukr.school

II. Відомості про трудову діяльність:

2.1. Стаж роботи на займаній посаді

37

2.2. Бібліотечний стаж

37

2.3. Кваліфікаційна категорія

провідний бібліотекар 11 тарифного розряду

2.4. Нагороди, відзнаки (за наявності)

грамоти відділу освіти ЧРДА

III. Методичні розробки (за наявності)

літературний калейдоскоп «Восьме чудо світу» для учнів 9-11 кл.

бібліотечний урок «Довідкова література» для учнів 7 кл.

усний журнал «З чого починається Батьківщина...»

бібліографічний огляд літератури «Кобзарева струна не змовкає»

бібліотечний урок «Щоб цікавинки всі знати газети та журнали потрібно читати» 5-9 класи

година спілкування «Людина любові і добра» 7-8 класи»

IV. Проблема, над якою працює учасник (за наявності)

читання – шлях до успіху

V. Перелік публікацій (за наявності)

літературний калейдоскоп «Восьме чудо світу» для учнів 9-11 кл.

журнал «Шкільний бібліотечний інформаційний центр»;

бібліотечний урок «Довідкова література» для учнів 7 кл. – журнал

«Шкільний бібліотечний інформаційний центр».

VI. Участь у семінарах, конференціях тощо

постійна участь в обласних, районних семінарах, конференціях,

методичних об'єднаннях району, школи;

конкурс «Найкращий читач України» - щорічно;

регіональний конкурс «Найкращий відгук на сучасну дитячу прозу» - щорічно.

Інтернет-семінар «Сучасні тенденції національно-патріотичного виховання учня-читача засобами шкільної бібліотеки»

Паспорт
бібліотеки

**Степанківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Степанківської
сільської ради Черкаської області**

(повне найменування навчального закладу)

Яценко Катерина Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові керівника навчального закладу)

I. Загальні відомості

1.1. Бібліотекар

Зеленько Ольга Михайлівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1.2. Місце знаходження бібліотеки

Черкаська обл. Черкаський р-н. с.Степанки вул. Героїв України 56

1.3. Контактний телефон

30-65-40

1.4. Електронна пошта бібліотеки

Stepankick @ukr. net

1.5. Web-сторінка бібліотеки:

stepanki.ukr.school

II. Матеріально-технічні умови діяльності бібліотеки:

2.1. Загальна площа бібліотеки

51кв.м.

2.2. Абонемент

51 кв.м.

2.3. Читальний зал

так

2.4. Наявність книгосховища для навчального фонду

так

2.5 Оргтехніка

комп'ютер 1_2016р.

2.6. Вихід в Інтернет

так

III. Основні показники діяльності бібліотеки:

3.1. Основний бібліотечний фонд (без урахування підручників)

7582

3.1.1. Книги та брошури

7582

3.1.2. Періодичні видання (всього)

12

3.1.3. Для учнів

9

3.1.4. Для вчителів

2

3.1.5. Для бібліотечних працівників

1

3.2. Фонд підручників

6104

3.2.1. Для учнів 1-4-х класів

1751

3.2.2. Для учнів 5-9-х класів

2965

3.2.3. Для учнів 10-11-х класів

1388

IV. Робота з користувачами:

4.1. Загальна кількість користувачів (станом на 01.01.2020р.)

330

4.1.1. Учні

278

4.1.2. Вчителі

26

4.1.3. Батьки

17

4.1.4. Представники місцевих громад, інші

9

4.2. Загальна кількість відвідувань

3745

4.3. Кількість книговидач

2193

V. Інформаційна робота:

5.1. Заходи з формування інформаційної, бібліотечно-бібліографічної, читацької культури учнів

тематичні тижні, дні інформації, виставки новинок літератури ,бібліотечні уроки, екскурсії в бібліотеку, презентації літературних творів, тематичні картотеки, перегляди відеофільмів про життя та творчість видатних письменників, про створення книги, про життя тварин та інше ,анкетування учнів, надання допомоги учням в користуванні комп'ютером та вміння переробляти ,використовувати та створювати нову інформацію, бесіди, голосні читання, допомога учням в умінні користування довідково-бібліографічним апаратом бібліотеки.

5.2. Інші заходи

посвята в читачі, літературні години, брейн –ринги, інтелектуальні ігри, усні літературні журнали, години спілкування, квести.

5.3. Виставкова діяльність виставки на тему:

- «Кобзарева струна не змовкає»;
- «Моя рідна Черкащина»;
- «З Україною в серці»;
- «Роду наш красний, роду наш прекрасний»;
- «Мово рідна, слово рідне!»;
- «Для Вас, вчитель, нова методична література»;

- «Нова українська школа»;
- «Куточок першокласника»;
- «Охорона здоров'я, справа кожного»;
- «Закон, право, обов'язок»;
- «Україна пам'ятає своїх героїв»;
- «Малечі про цікаві речі»;
- «В світі казок»;
- «Твоя майбутня професія»;
- «Азбука дороги»;
- «Книги про музику та її творців»;
- «Вклоняємось силі нескорених!».

Керівник установи/навчального закладу

(підпис)

ЗМІСТ

1. Вступ	11
2. Роль шкільної бібліотеки в оволодінні читацькими навичками та освоєнні інформаційних технологій.....	13
3. Форми і методи роботи бібліотеки з читачами.....	15
4. Висновки.....	22
5. Список використаних джерел.....	23
6. Додатки:	
Додаток № 1 Бібліотечний урок «Щоб цікавинки всі знати газети та журнали потрібно читати».....	24
Додаток №2 Година спілкування «Людина любові і добра».....	30
Додаток №3 Фотоілюстрації	40

Бібліотекар – розпорядник долі книг
Бібліотекар – перший стимулятор читацького інтересу.
Бібліотекар – провідник, який допомагає книзі знайти шлях до
читацького серця...
Ю. Яковлєв

1. ВСТУП

Коли ви запитаете: «Чи зможе людина прожити без книги?». Я відповім, що зможе, але погано, нудно, і досить не цікаво. Але людство – ні. Бо книги – це пам'ять. І дізнаємось ми саме з книжок про минуле та день сьогоднішній. Видатний поет, письменник, художник, мислитель Т.Г. Шевченко писав: «Книги для мене необхідні, як хліб насущий».

Упродовж усього життя ми звертаємося до книжок.

Батьки читали нам книжки, коли ми ще й говорити не вміли. З дитячих років книжка допомагала нам пізнати себе і зрозуміти світ, що нас оточує. Вона знайомила і продовжує знайомити з історією народу, рідної землі, таємницями природи і життя, найкращими зразками світової літератури.

Вчасно прочитаний твір підказує людині вибір життєвого шляху, професії.

Буває і так, що силу цього німого помічника людина усвідомлює випадково. Але саме книга допомагає у навчанні й самовихованні, збагачує знання, породжує мрії і вчить, як їх здійснити.

Розвиток науки і техніки спричинив появу сучасних інформаційних технологій-процесів, які реалізуються засобами обчислювальної техніки і забезпечують виконання заданих вимог до пошуку. Подання, перетворення і передавання інформації.

Інформація охоплює дедалі більше галузей і стає однією з головних людських цінностей та основним ресурсом майбутнього. Тому соціальним замовленням сучасного суспільства є виховання людини, яка навчатиметься і працюватиме в умовах постійного зростання інформаційного потоку, людини з високим інтелектуальним потенціалом.

2. РОЛЬ ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ В ОВОЛОДІННІ ЧИТАЦЬКИМИ НАВИЧКАМИ ТА ОСВОЄННІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Шкільна бібліотека сприяє реалізації державної політики в галузі освіти, наближує рівень навчання до європейських і світових стандартів шляхом якісного бібліотечно-інформаційного забезпечення навчально – виховного процесу й надання інформаційно-методичної допомоги учням і вчителям в оволодінні основами інформаційної культури.

Бібліотека є чи не єдиним осередком, що забезпечує юним читачам безкоштовний та оперативний доступ до інформаційних ресурсів. У сучасній бібліотеці дитина починає своє перше знайомство з інформаційною культурою, і завданням бібліотеки є не тільки створення та забезпечення можливостей доступу читачів до інформаційних ресурсів, але й пошук нових підходів до підготовки користувачів, які б володіли сучасними методами багатоаспектної діяльності.

Читацькі уміння це: вміння читати, сприймати надруковане; оволодіння навичками самостійно і продуктивно працювати з різноманітними друкованими і електронними джерелами інформації, користуватися довідково-пошуковим апаратом бібліотеки, іншими сучасними джерелами інформації.

Читацька культура – це сукупність знань, умінь та почуттів читача, які дозволяють йому повноцінно та самостійно засвоювати інформацію.

Читацькі уміння і навички (культура читання) виховуються протягом усього життя особистості. Але фундаментом організації та розвитку читацької діяльності людини разом із родинним вихованням мають стати шкільні уроки читання в початковій школі та літератури у середній та старшій школі. Вміння читати і розуміти прочитане мають загально-навчальний характер, а їх сформованість в учнів сприяє ефективній навчальній діяльності з усіх предметів.

Велику роль у цьому процесі відіграє книга. Тому пропаганда читання, виховання інформаційно-бібліографічної та читацької культури, формування вміння користуватися бібліотекою, її послугами, книгою, довідковим апаратом, розвиток пізнавальних інтересів – пріоритетні напрямки спільної діяльності педагогів, бібліотеки, батьків.

Глибока начитаність, літературна ерудиція значною мірою визначають особистість учня, його світогляд, коло інтересів, вміння сприймати прекрасне в мистецтві і в житті. Від педагогічного колективу та бібліотекаря залежить, чи перетвориться читання книг у їх стійку звичку.

3. ФОРМИ І МЕТОДИ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ З ЧИТАЧАМИ

Залучення учнів до читання книг здійснюється як у навчальній, так і в позакласній їхній діяльності, на спеціально організованих заняттях. Адже під час навчального процесу учень має оволодіти читацькими навичками й уміннями, способами роботи з художньою літературою, орієнтуватися у світі книжок, періодиці, довідковій літературі, бути готовим до навчання на основі розвиненого в нього інтересу до читання, до книжки.

У сучасному потоці високорозвинених технологій книга не втратила свою актуальність.

Масову роботу бібліотеки загальноосвітнього навчального закладу слід розглядати як складову частину навчально-виховної роботи закладу. На допомогу навчальному процесу організовуються виставки нових підручників, методичних, довідкових та інших видань до предметних тижнів, літературних вечорів тощо.

Потрібно постійно приділяти увагу *рекламі бібліотеки*. Вона може бути як усною (під час перерв, на педрадах, на загальних зборах, в ході проведення бесід з батьками на зборах), так і наочною (оформлення постійно діючого інформаційного стенда, куточків для батьків з рекомендаціями та порадами щодо організації домашнього читання учнів, сімейних читань).

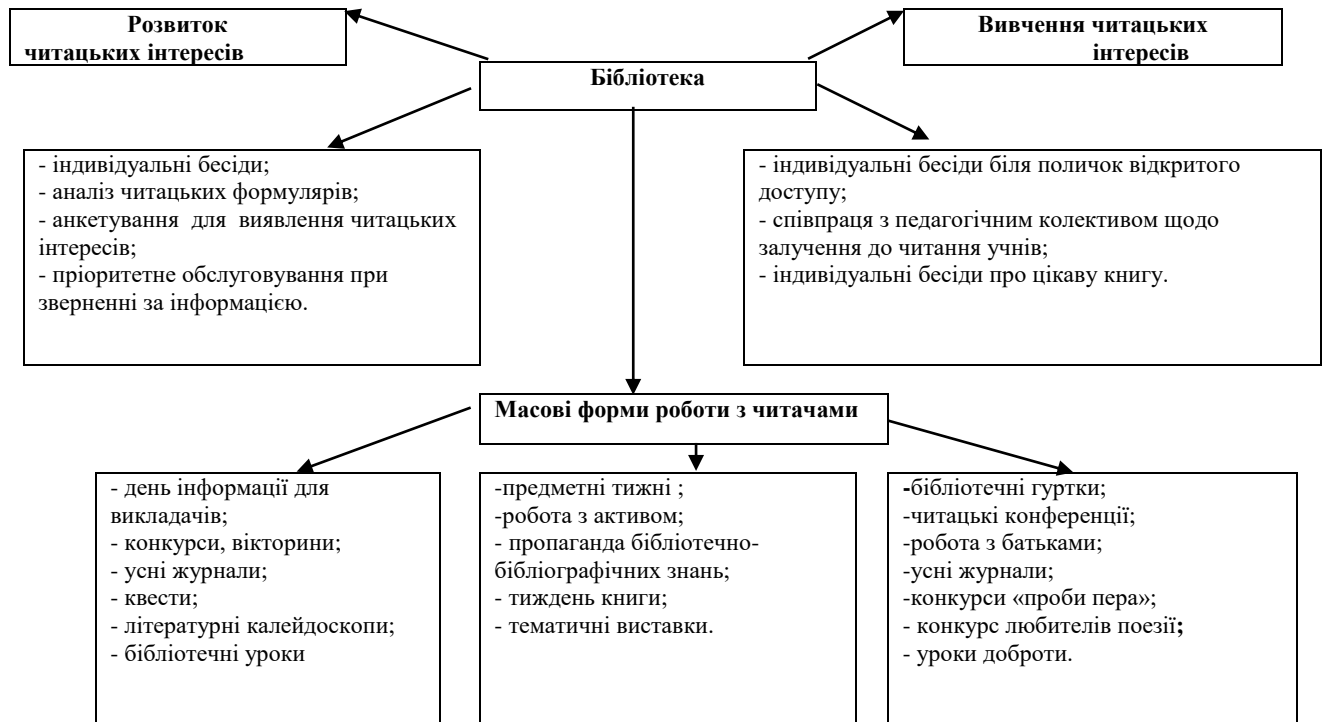
Перед учителем та бібліотекарем стоять одні і ті ж завдання – залучити учня до читання книги в усьому тематичному і жанровому обсязі.

Отже, спільна робота педагогічного колективу та бібліотеки щодо керівництва читанням учнів полягає в виконанні такої мети:

- послідовно формувати складові читацької культури;
- зацікавлювати читанням;
- розвивати інтерес до створення постійної потреби в читанні;
- навчати вибирати літературу;
- забезпечити певний рівень бібліотечно-бібліографічної грамотності;

- формувати навички аналізу художнього твору;
- створити належні психолого-педагогічні умови для сприйняття, розуміння та оцінки прочитаного;
- працювати над удосконаленням естетичного смаку учнів.

РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ЧИТАННЯ.

Пам'ятайте про це і довіряйте книгам. Пропоную здійснити невеличку уявну мандрівку в історію створення книги, підготувавши цікаву розповідь про шлях книги з давнини і до наших часів.

Велику роль у пропаганді літератури мають виставки, які спрямовані на формування світогляду учнів. Вони розкривають важливі проблеми сучасності, дають змогу слідкувати за подіями. Наприклад, пропоную такі:

- «Роду наш красний, роду наш прекрасний»;
- «Мово рідна, слово рідне...»;
- «З Україною в серці»;
- «Кобзарева струна не змовкає»;
- «Закон і обов'язок»;

- «Малечі про цікаві речі»;
- «Шляхами вогнених доріг»;
- «Україна пам'ятає своїх героїв»;
- «Охорона здоров'я - справа кожного»;
- «Слово про Вічну книгу»;
- «Нова українська школа»;
- «Куточок першокласнику».

Щоб учні не розгубилися серед безлічі книг, їх потрібно навчити:

- як користуватися каталогом;
- як при виборі книги дізнатися, про що в ній розповідається;
- як побудована книга та інше.

Потрібно навчити дітей починати роботу з книгою з обкладинки і титульної сторінки навчити дітей бачити прізвище автора і художника, видавництво, рік видання, зміст та ілюстрації. Без цих елементарних умінь неможлива самостійна робота дітей з книгою.

У роботі з учнями – читачами застосовую як групову, так і індивідуальну роботу. Основною формою індивідуальної роботи вважаю бесіду, яка проводиться для виявлення відомостей про читача. Це може бути:

- бесіда – екскурсія по бібліотеці;
- бесіда для уточнення запиту;
- бесіда з метою виявлення читацьких потреб та інтересів;
- бесіда – рекомендація книги;
- бесіда про прочитану книгу, під час якої відбувається виховання культури читання;
- бесіда – інформація про масові заходи, нові книги.

Щоб знайти твори для друку, підібрати літературу з певної теми, допомагаю правильно користуватися каталогами і картотекою.

Знайомлю читачів бібліотеки з фондом довідкових та бібліографічних видань, який включає універсальні та галузеві енциклопедії; словники:

тлумачні, термінологічні, орфографічні. Поряд з книгами рекомендую періодичні видання: газети, журнали.

Масова робота шкільної бібліотеки є складовою системи роботи школи для формування основ бібліотечно-бібліографічної грамотності школярів та відповідає методу масового керівництва читанням.

У своїй роботі з читачами – школярами часто користуюся одною з основних форм масової роботи – бібліографічним оглядом. Він допомагає краще розкрити книжковий фонд бібліотеки, ширше популяризувати художню, науково – популярну, довідкову літературу.

Огляд проводиться з метою ознайомлення учнів з різноманітністю літератури в бібліотеці та розширення читацьких запитів.

Так, до знаменних дат в бібліотеці часто проводяться бібліографічні огляди літератури.

Наступною формою масової роботи є голосні читання, які часто практикую в роботі з молодшими школярами. За допомогою голосних читань полегшується процес сприйняття художнього твору. Також широко впроваджую в своїй роботі з читачами групові бесіди про прочитане. Учніям подобається ця форма роботи і вони з задоволенням беруть у ній участь.

Обговорення книг – це своєрідні колективні роздуми, вільна дискусія про твір художньої літератури, яка має виховне значення, в ній добровільно беруть участь читачі з різним ступенем активності та ініціативи.

Більш складною формою масової роботи є читацька конференція, яка проводиться з старшими школярами і присвячена відповідній проблемі (науки і техніки, культури і мистецтва). Ціль конференції – формування колективного читацького мислення, виховання в дітей уміння глибоко аналізувати прочитане, бачити нове в розкритті піднятої проблеми. Ця форма потребує від дітей інтелектуального рівня розвитку. Важливе значення має читацька конференція для кращого засвоєння матеріалу, що передбачений шкільними програмами.

Усний журнал – це один із оперативних методів інформації про новини галузевої та художньої літератури, періодичних видань, які присвячені творчості письменника, літературній або знаменній даті, якомусь виду або жанру літератури.

Читачі, які часто відвідують бібліотеку, які люблять книгу та читання, зазвичай допомагають бібліотекарю у всіх його починаннях: беруть участь у підготовці масових бібліотечних заходів, намагаються залучити до бібліотеки своїх товаришів.

Добровільна участь у справах бібліотеки – важливий принцип організації читацького активу. Головна умова його створення – це знання бібліотекарем інтересів і захоплень читачів.

Участь у роботі бібліотечного активу наповнює вільний час учнів захоплюючим читанням, розширює кругозір, робить його багатшим, змістовнішим. Форми організації активу читачів можуть бути різними. Це залежить від віку, інтересів, схильностей і захоплень читачів, а так само від творчих здібностей самого бібліотекаря. Це можуть бути гуртки любителів книги, клуби, читацькі об'єднання на основі спільності інтересів, наприклад, до поезії, до краєзнавчої літератури і т.д. Особливість клубів, гуртків у бібліотеці полягає в тому що вони стимулюють і активізують читання підлітків, сприяють їхній самостійній роботі з книгою.

Важливий фактор, що впливає на результативність роботи бібліотеки по організації і керівництву читанням підлітків, - це її співдружність, контакти з родиною читача, в основному виступи на батьківських зборах.

У сім'ї формується особистість дитини, її початкове ставлення до різних видів діяльності, у тому числі й до читання. У багатьох сім'ях є книги й журнали для їх віку. Сім'я в певній мірі керує читанням дітей. У багатьох випадках батьки є авторитетом для своїх дітей у виборі книг, в оцінці прочитаного. Робота з батьками може бути як індивідуальна, так і масова. Можна в індивідуальній бесіді з батьками дізнатися про інтереси дитини і всю атмосферу сім'ї, порекомендувати необхідний список літератури,

допомогти батькам сформулювати правильний читацький смак у дитини, а іноді й у самих батьків. Можна, співпрацюючи з бібліотекою для дорослих, проводити конференції для батьків на тему: «Дитина і книга», «Що читає молодь». Співпраця батьків у бібліотеці допомагає підвищити роль сім'ї в керівництві читанням і піднімає престиж бібліотеки в навчанні.

Життя не стоїть на місці, а потребує від нас більш глибоких знань. Щоб не впустити свого читача, зацікавити його до читання літератури шляхом пошуку, запроваджую нові нетрадиційні форми роботи, такі як-от: «Щасливий випадок», турнір знавців, брейн-ринг, вечір – реквієм, літературну подорож, гру «Поле чудес», літературні вечори, дитячі ранки, прем'єри книг, квести та інше.

У шкільній бібліотеці вже склалося багато традиційних масових заходів. До них готуються всі і юні читачі, і їхні батьки, і педагоги. Кожен бажає внести свою часточку душі, тепла й серця в улюблене свято. Серед них такі:

- «Посвячення у читачі»;
- «Наша мова солов'їна» (до Дня української писемності);
- «Бібліотека – храм науки та місце зустрічі друзів книги» (до Дня бібліотек);
- «Тиждень дитячої та юнацької книги».

Запам'яталися читачам зустрічі з нашими письменниками-земляками.

Особливо вдалі в нашій школі були проведені такі заходи:

- читацька вікторина «Чи знаєш ти Шевченка»;
- усний журнал «З чого починається Батьківщина...»;
- вечір – реквієм «Дзвони Чорнобиля»;
- виховна година «На щастя, на долю» (про традиційний український рушник);
- бібліотечно-бібліографічний урок «Словник – це весь всесвіт в алфавітному порядку»;
- гра «Поле чудес» (для молодших школярів);

- брейн-ринг (для учнів 5-6кл.);
- виховний захід патріотичного спрямування «Вклоняємося силі нескорених!»;
- бесіда «Козацькі часи»;
- бібліографічний огляд літератури «Кобзарева струна не змовкає»;
- літературний калейдоскоп «Восьме чудо світу» (9-11 кл.);
- бібліотечний урок «Довідкова література» (для учнів 7 кл.);
- лялькова вистава «Як берегти книгу»;
- Година спілкування «Людина любові і добра» присвячена 100 річчю від дня народження В.О.Сухомлинського (7-8 кл.);
- Бібліотечний урок «Щоб цікавинки всі знати газети та журнали потрібно читати» (5-9 кл.)

4. ВИСНОВКИ

Мета навчання – поставити читання так, щоб воно розвивало мислення і збагачувало почуття, будило активне ставлення до навколишнього світу і кликало до боротьби. Нашим завданням є навчити дітей сприймати і осмислювати художній твір як факт мистецтва. А цього не можна зробити без захоплення, без радісного відчуття краси, без сердечного хвилювання, яке б передавалося учням. Читання має дати учням насолоду, радувати і хвилювати.

Із власного досвіду я переконалася, індивідуальна робота є найперспективнішою в досягненні кінцевого результату, а саме – у формуванні стійкого інтересу до книги, основ культури читання.

Проводжу з читачами різноманітну роботу, щоб показати, що книга – це не просто результат інтелектуальної діяльності людства за багато тисячоліть його історії, це і документ, програма майбутнього.

Книги допомагають школярам опанувати знання, вибрати правильний шлях, реалізуватися як особистість, підвищити рівень культури.

Людина – це підсумок прочитаного, і якщо вона в дитинстві не зустрінеться з доброю книгою, в майбутньому вона не стане особистістю.

М. Слабошпицький

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алієв Г.М Коли клуб при бібліотеці популярний (актуальні питання бібліотечної роботи. М, «Книжкова палата», 1989, С. 54-56)
2. Бібліотека і юний читач. Практичний посібник. М., «Книжкова палата», 1987.
3. Гріхалов Ю.А. Що потрібно знати кожному про бібліотеку. М., «Книга», 1992.
4. Сербіна В.А. Моніторинг читацького попиту та інтересів користувачів. /В.А. Сербіна // Шкільний бібліотекар. -2013.- № 6.-С. 2-6.
5. Тукало З.Ф. Бібліотека як центр формування інформаційної культури. /З.Ф.Тукало// Шкільний бібліотекар.-2013.- №5.- С.- 5-7.
6. [www. mon. gov. ua](http://www.mon.gov.ua).
7. [galvo. usoz. ua/](http://galvo.usoz.ua/)2013. 04.08.
8. [dovdvo. usoz. ua/ load/ 0-0-0-838-20](http://dovdvo.usoz.ua/load/0-0-0-838-20)
9. Березівська, Л.Д. Шкільна бібліотека як центр розвитку дитини у творчій спадщині В.О.Сухомлинського / Л.Д. Березівська // Шк. б-ка плюс. – 2018. - Берез. (№ 5/6). – С.8-13.
10. Волобуєва, Л.М. Впровадження ідей педагогічної спадщини В.О.Сухомлинського в роботу шкільної бібліотеки / Л.М.Волобуєва // Упр. шк. - 2008. - № 30. – С.8-12. – Бібліогр. в кінці ст.
11. Заліток, Л.М. Бібліотека - джерело духовної культури в педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського / Л. Заліток // Рід. шк. – 2007. - № 9. – С.22-24. – Бібліогр.: 7 назв.

6. ДОДАТКИ

Додаток 1

Степанківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів

Степанківської сільської ради Черкаської області

ЩОБ ЦІКАВИНКИ ВСІ ЗНАТИ ГАЗЕТИ ТА ЖУРНАЛИ ПОТРІБНО ЧИТАТИ

Бібліотечний урок для учнів 5-9 класів.

Бібліотекар

Зеленько Ольга Михайлівна

2020

Щоб цікавинки всі знати газети та журнали потрібно читати

Бібліотечний урок для учнів 5-9 класів

Мета: ознайомити дітей, відповідно до їх віку, з періодичними виданнями, всебічно розвивати дитячий кругозір, формувати в учнів читацьку самостійність, залучати до систематичного перегляду періодики для дітей та вміння користуватися різноманітними інформаційними джерелами.

Обладнання: виставка газет і журналів для середнього шкільного віку «Мої улюблені газети та журнали», каталог газет і журналів, які видаються в Україні.

Форма проведення: бібліотечний урок для учнів 5-9-х класів.

ХІД ЗАХОДУ

Газета привчає читача міркувати про те,

чого він не знає,

і знати про те, що не розуміє

В.Й. Ключевський

Бібліотекар. Добрий день діти. Тема нашої сьогоднішньої бесіди «Щоб цікавинки всі знати газети та журнали потрібно читати», але перш ніж розпочати її, пропоную вам відгадати загадку:

- Голубка біла в наш дім залетіла. Що у світі бачила, про все розповіла.

(діти відповідають – газета)

Бібліотекар. Вірно, це газета. Кожного дня і за будь-якої погоди, в наші будинки приходять свіжі газети та журнали. З них ми дізнаємось про новини та події, які відбуваються в різних країнах світу. До наших будинків разом з газетами та журналами до нас приходять незвичайні люди: письменники, поети, композитори, винахідники, вчені політичні діячі, мандрівники та інші. І як так швидко ті чи інші новини узнає газета?

(діти відповідають)

Дійсно це так. Кожна газета має своїх журналістів, кореспондентів, фотографів, художників, які стежать за новинами, що відбуваються у світі і негайно передають їх до редакції газети. А вже наступного дня ці новини з'являються в газеті. В друкарнях великими тиражами друкуються ці новини на спеціальних машинах і далі готову продукцію розвозять в усі кінці світу машинами, потягами, пароплавами, літаками.

Бібліотекар. Чи знаєте ви, що означає слово газета?

1-й учень. Слово газета виникло від назви срібної монети на початку XVI століття, у Венеції.

2-й учень. Дуже давно виникли перші газети. В першому столітті до нашої ери в центрі Риму вони виходили у формі гіпсових вітрин. Пізніше на камені, бересті, папірусі і шкірі робили такі своєрідні газети.

3-й учень. В кінці XVI на початку XVII століття в Європі з'явилися перші друковані газети. Перший журнал на Україні вийшов на початку XIX століття. Єдиним на всю Україну, добре ілюстрований вийшов перший журнал для дітей та молоді «Дзвінок» у 1890 році. У ньому друкувались твори Лесі Українки, Івана Франка, Леоніда Глібова, Михайла Коцюбинського, Олени Пчілки та інші.

Бібліотекар. Скажіть, будь ласка, діти, а чим відрізняються газети від журналів?

1-й учень. Об'ємом.

Бібліотекар. А що в них спільного?

2-й учень. Періодичність.

Бібліотекар. Крім книжкового фонду бібліотеки мають фонд періодичних видань. А періодичними вони називаються тому, що виходять друком регулярно, через відповідні проміжки часу. Газети та журнали і відносяться до періодичних видань.

А зараз діти ми познайомимось з періодичними виданнями, які отримує наша шкільна бібліотека. Це такі газети як: «Журавлик», «Кузя», «Дивослово», «Сільські обрії». В красивих кольорових обкладинках, добре

ілюстровані, змістовні журнали надходять до нашої бібліотеки такі як: «Однокласник», «Жасмин», «Барвінок», «Яблунька», «Вечірня казка», Академія Саморобкіна».

Давайте розглянемо ці газети та журнали, що є на нашій виставці.

- Які з них ви читали?
- Назвіть газети чи журнали, які вам найбільше сподобались?
- Чи є газети і журнали у вас вдома?
- Про що можна дізнатися з обкладинки журналу?
- Які видання періодики ви б бажали прочитати?

Своїми враженнями від прочитаних газет та журналів з нами поділитися учні.

1-й учень. Я розповім вам про журнал «Барвінок». Мені батьки передплатили цей журнал. Він мені дуже подобається, бо навчає мене пізнавати світ, його минуле та майбутнє, навчає любити та шанувати свою рідну землю, батьків і родину. Веселі та цікаві сторінки журналу під назвою «Хто? Що? Як? Де? Коли? і «Чому?»», «Пізнавай світ, подорожуючи з «Барвінком»!», «Веселий кіш».

Бібліотекар. Діти, я пропоную вам обмінятися журналами, щоб ознайомитись вдома з тими журналами, яких ви ще не читали.

2-й учень. Мені подобається газета «Журавлик», що виходить один раз на місяць. Розрахована ця газета для дітей середнього шкільного віку. В ній друкуються статті з історії нашого українського народу. Особливо захоплююсь творчістю читачів, наших ровесників, розміщеної на сторінках газети.

3-й учень. Я розповім вам про журнал «Однокласник». Передплачую його вже не один рік, тому що кожний наступний номер стає все більш цікавішим. Журнал «Однокласник» має красиву обкладинку, добре ілюстрований, має змістовний, цікавий матеріал. Особливо мені подобається літературний додаток, в якому розміщені нові твори сучасних українських письменників.

1-й учень.

Журнал «Дивосвіт» я читаю охоче,
Свій кругозір розширити хочу.
Легенди і міфи, чарівні казки
Я все це читаю тут залюбки.

Бібліотекар. Дякую вам діти за таку цінну і цікаву інформацію. А зараз розглянемо, чи вміємо ми правильно користуватися журналами і газетами і дізнаємось, як правильно їх читати.

Розглядаються журнали в такому порядку:

1. Обкладинка , на якій виділяються всі написи.
2. Номер журналу.
- 3, Рік видання, де і хто видає журнал.
4. Для кого призначене це видання.

Далі у журналі розглядаються сторінки. Бібліотекар показує на зразку журналу малюнки, фотографії, зачитуються окремі розділи. Звертається увага дітей на такі терміни, як періодичне видання, періодика, редактор, журналіст, примірник, тираж. Всі ці дані можна знайти на сторінці обкладинки. Пропонується учням взяти участь у розв'язанні ребусів, кросвордів, що розміщені на сторінках журналу, звертається увага на той матеріал, який допоможе школярам у навчанні.

Поради бібліотекаря «Як читати газети»

1. Читай газети щодня.
2. В газетах ти дізнаєшся про найважливіші події, що відбуваються у всьому світі і в нашій країні.
3. Щоб вибрати найцікавіший матеріал переглянь заголовки всіх статей.
4. Під час читання газети користуйся картою. На ній ти знайдеш ті місця, про які прочитав у газеті.
5. Визначення незрозумілих слів знайди у словнику, або запитай у вчителя, бібліотекаря.

Бібліотекар. Діти, а чи знаємо ми прислів'я на цю тему?

1-й учень. «Хто багато читає, той багато знає».

2-й учень. «Журнал вчить як на світі жить»

3-й учень. «Щоб правду знати треба газети читати»

Бібліотекар. І так, сьогодні, ми з вами ознайомилися з періодичними виданнями для дітей середнього шкільного віку. Для закріплення матеріалу пропоную невеличку вікторину.

Вікторина

1. Що таке періодичні видання?
2. Рубрика, що це?
- 3.Що означає слово газета?
- 4.Які дитячі газети ви знаєте?
- 5.Назвіть дитячі журнали.
- 6.Які дитячі журнали та газети ви виписуєте додому?
- 7.В яких журналах можна дізнатись про тварин?
- 8.Де можна знайти інформацію з технічних питань?
- 9.Як називався перший надрукований дитячий журнал?

Бібліотекар. Молодці, діти! Ви добре засвоїли матеріал. Я сподіваюсь, що наш урок був для вас корисним і ви й надалі будете активними читачами нашої бібліотеки. Як ви вже знаєте «Хто багато читає, той багато знає». Тож дружіть з родиною книжки!

Степанківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів

Степанківської сільської ради Черкаської ради

ЛЮДИНА ЛЮБОВІ І ДОБРА

Година спілкування для учнів 7-8 класів.

Бібліотекар

Зеленько Ольга Михайлівна

Людина любові і добра

(до 100-річчя від дня народження В.О.Сухомлинського)

Мета: ознайомити учнів з найвідомішою постаттю українського педагога, дитячого письменника, поета та публіциста В.О.Сухомлинського, його творчим та життєвим шляхом, за допомогою його творів виховувати морально-етичні якості учнів, розвивати увагу, пам'ять, почуття людської гідності, творчий розвиток дітей, прищеплювати любов до праці та поважати працю інших, дорослих та своїх однолітків, бути гідним громадянином своєї Батьківщини.

Обладнання: портрет В.О.Сухомлинського; книжкова виставка «Великий педагог і великий письменник»; дитячі малюнки до творів, вироби, які виготовляли учні своїми руками, мультимедійне обладнання.

Форма проведення: година спілкування для учнів 7-8-х класів.

ХІД ЗАХОДУ

Головною потребою кожного
школяра
мають стати праця,
самостійна думка,
відкриття істини.

В.О.Сухомлинський

Бібліотекар. Добрий день діти. Я щиро вітаю вас на виховному заході, що присвячений великому відомому українському педагогу, вчителю, письменнику, лауреату Державної премії України – Василю Олександровичу Сухомлинському. Це людина з великою душею, чуйним серцем, творчим талантом вчителя. Василь Олександрович – заслужений вчитель України. Любов до дітей відчувається в кожному його творі де переважає завжди доброта, любов до своїх батьків і до нашої Батьківщини. Усе своє життя В.О.

Сухомлинський плідно працював, навчав та виховував підрастаюче покоління. Його наукові праці далеко відомі за межами нашої країни, найвідоміша його праця була перекладена на тринадцять мов світу, а для дітей він написав майже 1500 мініатюр, оповідань, легенд, казок.

Нам, українцям, соромно не знати ім'я Василя Олександровича Сухомлинського. Тож, давайте ближче познайомимося із життєвим та творчим шляхом цієї видатної людини.

Ведучий. Народився В.О. Сухомлинський 28 вересня 1918 року в с.Василівка Онуфріївського району Кіровоградської області.

Батько - Олександр Омелянович, був столяром. Мати – Оксана Овдїївна, працювала в колгоспі. У сім'ї Сухомлинських, крім Василя, було ще троє дітей, які також обрали професію вчителя і це не випадково, бо зростали вони в любові, довірі та взаємоповазі одне до одного.

З теплом і любов'ю Сухомлинський згадує своїх дідуся та бабусю. Найближчою людиною в дитячі роки та ранньої юності була для нього бабуся Маруся, що відкрила для нього чарівний світ казки, красу рідного слова. Дідусь Овдій любив розповідати онукам про історію рідного краю, прищеплював любов до природи, Батьківщини, розкривав красу людської праці. Будучи людиною, яка вміла писати і читати, заохочував онуків до книги.

У 1933 році Василь закінчив семирічну школу, а потім продовжив навчання у Кременчуцькому педінституті на факультеті мови і літератури. Але, в зв'язку з хворобою, яка спіткала його, був вимушений перейти на заочне навчання, і в цей же час працював учителем 5-7 класів в Василевській школі, в якій сам навчався.

Коли почалася війна у 1941 році, Василь Олександрович став на захист своєї Батьківщини. В 1942 році був двічі поранений, довго перебував в шпиталі, після п'ятимісячного лікування його було відправлено додому, де він працював керівником відділу освіти, а потім директором Павлиської

середньої школи. І до останку свого життя В.О.Сухомлинський залишався керівником цієї школи.

Учитель. З 1945 року Сухомлинський почав писати свої перші статті та педагогічні твори. Працюючи в школі він відчував, що його місце серед дітей і не уявляв жодного дня без своїх улюблених учнів, за для них був готовий віддати своє серце. І не випадково, що одна з його книг називається «Серце віддаю дітям».

Василя Олександровича Сухомлинського не стало 2 вересня 1970 року. На могилі великого вчителя стоїть пам'ятник, піднісшись над садами, що колись садив Василь Олександрович із своїми вихованцями. Його ім'ям названо школу та одну із вулиць.

Безцінним скарбом для прийдешніх поколінь є творча спадщина, яку залишив по собі великий педагог, людина з глибокою, чистою душею, щирим відданим серцем – Василь Сухомлинський. Любов'ю до природи, до людей, до рідного краю сповнена його творчість. Із самого раннього дитинства він навчався відчувати і бачити прекрасне, яке все це згодом відтворював у своїй творчості.

Найчастіше героями його творів стають діти, бо написані вони в процесі спілкування з учнями, під час бесід, прогулянок, екскурсій.

Оповідання про природу В.Сухомлинського спонукають нас не тільки милуватися чарівною красою природи, а й вчитися розуміти її, бережливо ставитися до навколишнього середовища.

1-й учень. Пропрацювавши все своє життя в школі з дітьми, В.О.Сухомлинський склав 10 правил чого не можна робити. Тож послухаймо і запам'ятаймо їх.

- Не можна ледарювати, коли всі працюють.
- Не можна сміятися над старістю і старими людьми, про старість треба говорити тільки з повагою.

- Не можна заходити в суперечку з шанованими та дорослими людьми, особливо з старшими.
- Не можна виявляти незадоволення тим, що в тебе немає якоїсь речі.
- Не можна допускати, щоб мати давала те, чого вона не бере собі.
- Не можна робити того, що засуджують старші.
- Не можна залишати старшу рідну людину самотньою.
- Не можна збиратись в дорогу, не спитавши дозволу і поради в старших.
- Не можна сідати до столу, не запросивши старших.
- Не можна сидіти, коли стоїть доросла, особливо літня людина, тим більше жінка.

2-й учень.

Нас навчав він сумлінно,

І другом надійним нам був.

Він не тільки знання,

А в житті нам дорогу вказав.

Тож завжди в ореолі осіннім,

Його образ великий зоставсь.

3-й учень.

Він віддав своє серце гаряче,

Для дітей, що так щиро любив.

І навчаючи вмів й терпляче,

Всю красу, що довкола відкрив.

Милуватись гаями й лісами,

Чути спів солов'їний в саду,

Розмовляти із сонцем й зірками,

Дати раду тому, хто потрапив в біду.

Бібліотекар. Пропоную вам діти переглянути зараз інсценізації декількох дитячих оповідань Василя Сухомлинського. До вашої уваги оповідання «Бо я людина».

...Вечоріло. Дорогою ішли два подорожні: батько й малий син. Посеред дорогого лежав камінь. Батько не помітив його, спотикнувся й забив ногу. Йому заболіло. Крекчучи, він обійшов камінь і, взявши хлопчика за руку, пішов далі.

Другого дня батько з сином ішли тою самою дорогою назад. Батько знову не помітив каменя, знову спотикнувся й забив ногу.

Третього дня батько й син знову ішли тою самою дорогою. До каменя було ще далеко. Батько сказав синові:

- Дивись уважно, сину. Треба обійти камінь.

Ось і те місце, де батько двічі спотикнувся й забив ногу. Вони зменшили ходу, але каменя вже не було. На обочині дороги сидів старий дід.

- Дідусю, - питає хлопчик, - ви тут не бачили каменя?

- Я прибрав його з дороги.

- Ви теж спотикнулися й забили ногу?

- Ні, я не спіткнувся і не забив ногу.

- Чого ж ви прибравли камінь?

- Бо я людина.

Хлопчик став та й думає.

- Тату, питає він, - а хіба ви не людина?

Вчитель. Тож давайте діти поміркуємо на цим оповіданням і скажемо, чого нас навчає автор. Як говорив В.Сухомлинський: «Тільки тоді ти станеш людиною, коли навчишся бачити людину». І як ми зрозуміли, хлопчик побачив справжню людину – дідуся, який пояснив хлопчині, що бути людиною насправді не важко – навіть прибравши з дороги камінь.

Що означає бути людиною давайте підсумуємо.

- Бути чесним.

- До людей, що оточують тебе не бути байдужим.
- Не лінитись робити корисні справи.
- Бути совісним.
- Поважати працю інших людей.
- За будь яких обставинах не втрачати людську гідність.

Бібліотекар. Оповідання « Скажи людині «Здрастуйте!».

Лісовою стежкою ідуть батько і маленький син. Довкола тиша, тільки чути, як десь далеко стукає дятел та лісовий струмочок дзюрчить у лісовій гущині. Аж тут син побачив: назустріч їм іде бабуся з ціпком.

- Тату, куди вона йде?

- Зустрічати або проважати (батько усміхається). Ось ми як зустрінемося з нею то ти скажи їй одне – однісіньке слово «Здрастуйте!».

- Навіщо ж їй казати це слово? Вона ж зовсім нам незнайома.

- А ось зустрінемося, скажемо їй це слово, тоді й побачиш навіщо, побачиш, що станеться. Ось і бабуся.

- Здрастуйте!

- Здрастуйте!

- Здрастуйте! (бабуся усміхається)

І хлопчик тоді здивувався: усе довкола змінилося. Сонце засяяло яскравіше. Верховіттями дерев пробіг легенький вітерець, листя заграло затремтіло. В кущах заспівали пташки – раніше їх і не чути було.

На душі в хлопчика легко - легко стало.

- Чому це воно так?

- Бо ми сказали людині «Здрастуйте!»

Вчитель. Василь Сухомлинський говорив: «Ми часто говоримо один одному: бажаємо добра і щастя. Це не тільки вияв ввічливості. У цих словах ми виявляємо свою людську сутність. Ми говоримо один одному: здрастуйте, доброго здоров'я. Цим ми виявляємо своє ставлення до найбільшої цінності –

людини. Не сказати людині здрастуйте – значить виявити своє моральне невігластво. Слово «здрасуйте» має чудодійну властивість. Воно пробуджує почуття взаємного довір'я до людей, відкриває душі».

1-й учень.

Його любов не знає ні кінця, ні краю,
Що піснею крізь роки нам бринить,
І не скупитись на людське тепло заповідає,
Людиною нам завжди бути він учить.

Бібліотекар. До вашої уваги, діти, оповідання «Сива волосинка».

Маленький хлопчик Михайлик побачив у косі матері три сиві волосинки.

- Мамо, у вашій косі три сиві волосинки,- сказав Михайлик.

Мама усміхнулась і нічого не сказала. Через кілька днів Михайлик побачив у материній косі чотири сиві волосинки.

- Мамо, - сказав Михайлик здивовано, - у вашій косі чотири сиві волосинки, а було три... Чого це посивіла ще одна волосинка?

- Від болю, - відповіла мама. – Коли болить серце, тоді й сивіє волосинка...

- А від чого ж у вас боліло серце?

- Пам'ятаєш, ти поліз на високе-високе дерево? Я глянула у вікно, побачила тебе на тоненькій гілці. Серце заболіло, й волосинка посивіла.

Михайлик довго сидів задумливий, мовчазний. Потім підійшов до мами, обійняв її й тихо запитав:

- Мамо, а як на товстій гілці сидітиму, волосинка не посивіє?

Вчитель. Давайте, діти, обговоримо це оповідання і з'ясуємо:

- Чому у мами з'явилися сиві волосинки?

- Як ви гадаєте, чи зрозумів Михайлик відповідь мами?

- І як ви думаєте, що відповідь йому мама на останнє запитання?

- Яким повинен бути Михайлик, щоб його мама не хвилювалась?

2-й учень. Найдорожчі люди, які хвилюються за нас все своє життя – це наші батьки. Тому ми повинні завжди пам'ятати про це, щоб у скронях наших батьків якомога менше з'являлося сивого волосся.

Батько і мати – два сонця гарячих,
Що нам дарують надію й тепло.
Батько і мати, у долі дитячій
Треба, щоб кривди між них не було.

В.Крищенко

Бібліотекар. Твори Василя Сухомлинського розкривають перед нами красу білого світу й рідного слова, навчають нас любові, мудрості й людяності. Коли запитували Сухомлинського, що в його житті є найголовніше, він завжди відповідав: «Любов до дітей». У своїх творах автор намагався сіяти в душі зерна добра, чуйності й навчав жити по - правді.

Для підростаючого покоління В.О.Сухомлинський залишив такі поради та настанови:

1. Пам'ятай, що Батьківщина – це твоя колиска, твій дім, джерело твого щастя.
2. Без будь - кого з нас Батьківщина зможе обійтися, але будь - хто з нас без батьківщини ніщо.
3. Пам'ятай у кожного народу є своя святиня – герої, які віддали життя за щастя людства.
4. Де б ти не був, не забувай про рідну домівку. Завжди пам'ятай про неї.
5. Шануй і поважай матір і батька свого, які своєю працею і піклуванням несуть тобі радість.
6. Пам'ятай, що вони також мають право на радість.

7. У тебе будуть діти, пам'ятай: від того, як маленька дитина ставиться до птахів, квітів, дерев, залежить її ставлення до людей.
8. Бути добрими дітьми для своїх батьків означає приносити родині тільки мир і спокій, радість і щастя.
9. Не приносьте батькам тривоги, горя, прикрості, ганьби!
10. Турбота про мир і спокій в родині, про радість і щастя батьків повинна стати головним бажанням вашого життя.

Звертаючись до своїх колег - педагогів, він говорив: «Ми маємо справу з найскладнішим, неоцінним, найдорожчим, що є в житті - з людиною. Від нас, від нашого вміння, майстерності, мистецтва, мудрості залежить її життя, здоров'я, розум, характер, воля, громадянське й інтелектуальне обличчя. Її місце і роль у житті, її щастя.»

Василь Олександрович Сухомлинський – великий педагог і великий письменник. Своєю чудодійною силою він заряджав юні дитячі душі своїх учнів, розвивав особистості, пробуджував до мистецької творчості. Спадщина Сухомлинського безцінна. Тому і на даний час вона актуальна. Він на прикладах своїх творів допомагає нам відроджувати дух народу, розбудовувати незалежну Україну.

Людина народжується на світ не для того,
щоб зникнути безвісною пилинкою.

Людини народжується, щоб лишити
по собі слід вічний.

В.О. Сухомлинський

Книжкова виставка «Мої улюблені газети та журнали»

Конкурс дитячих малюнків «Наш вернісаж»

Година спілкування «Людина любові і добра»

Бібліотечний урок «Щоб цікавинки всі знати газети та журнали потрібно читати»

Голосні читання, обговорення оповідань, притч по творах

В.О. Сухомлинського

Виставка дитячої творчості «Майстровиті руки»

Перегляд відеоролика «Сучасні світові казкарі»

Перегляд нових надходжень газет та журналів